

การบริหารการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาว กัลยาณี ตันนุกูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-516-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FINANCIAL MANAGEMENT OF GRAUDATE SCHOOL,
CHULALONGKORN UNIVERSITY

MISS KALYANEE TUNNUKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-516-8

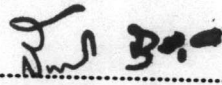
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย นางสาว กัลยาณี ตันนุกูล

ภาควิชา อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา

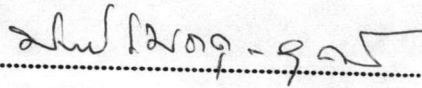
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

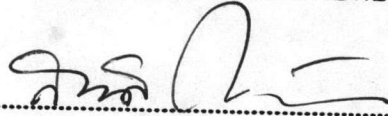
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

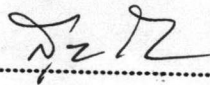
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โฉมิไถกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กัลยาณี ตันนุกูล : การบริหารการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(Financial of Graduate School , Chulalongkorn University) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.
สุชาติ ตันธนะเสนา, 124 หน้า. ISBN 974-631-908-8

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งที่มาของรายได้และรายจ่าย การจัดสรรเงินทุน
บัณฑิตวิทยาลัยให้กับบัณฑิตศึกษาคณะเพื่อจัดสรรให้กับภาควิชา เสนอแนวทางในการปรับปรุงการบริหารการ
เงินของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลจากการวิจัยพบว่า การบริหารการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย มีลักษณะดังนี้ การบริหารการ
เงินมีนโยบายเป็นไปตามกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย
เป็นผู้วางนโยบาย และวางแผน ออกข้อบังคับ อนุมัติโครงการใช้จ่ายเงินประจำปี ตลอดจนดูแลมาตรฐานการ
ศึกษาระดับต่าง ๆ ในบัณฑิตวิทยาลัย แหล่งรายได้ ของบัณฑิตวิทยาลัยมีอยู่ 2 แหล่ง ได้แก่ เงินงบประมาณ
แผ่นดิน และเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งได้มาจากรายได้ค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษา รายได้จากการ
ดำเนินงาน รายได้ดอกเบี้ยนำมาจัดสรรทุน รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและพันธบัตร และรายได้จาก
หลักสูตรพิเศษ ในช่วงปี 2534-2536 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเก็บเงินค่าเล่าเรียนจากระบบหน่วยกิตเป็นระบบเหมา
จ่าย ทำให้บัณฑิตวิทยาลัยมีรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงขึ้นในช่วงปี 2534-2536 ร้อยละ 10
ต่อปี แต่บัณฑิตวิทยาลัย ยังคงใช้เกณฑ์การจัดสรรเงินร้อยละ 60 และ 40 ตามจำนวนรายหัวนิสิต

จากความคิดเห็นของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และหัวหน้าภาควิชา มีความเห็นเกี่ยวกับเงิน
จัดสรรร้อยละ 60 และ 40 มีความเหมาะสม เนื่องจากคณบดีเป็นผู้คุมนโยบาย ซึ่งได้มาจากคณะกรรมการประจำ
คณะ ส่วนหัวหน้าภาควิชามีความคิดเห็นอีกประเด็นหนึ่งว่า ระเบียบในการเบิกจ่ายเงินจัดสรรร้อยละ 60 ควรจะ
มีการเปิดกว้างมากกว่าซื้อเพียงค่านั่งสื้อและวารสาร และให้มีการสะสมไว้ได้

การเสนอแนวทางการปรับปรุง เห็นว่า คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ควรจะมีการ
ปรับปรุงระเบียบและกฎเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะเงินทุนอุดหนุน และทุนการวิจัย
เป็นการสนองตอบผู้ที่รับภาระในการเรียน

ภาควิชา ..... อภิมศกษา .....
สาขาวิชา ..... อภิมศกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2539 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... กมล .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... สุชาติ ตันธนะเสนา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C543237 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD : FINANCIAL / MANAGEMENT / BUDGET/ FUND

KALYANEE TUNNUKUL : FINANCIAL MANAGEMENT OF GRADUATE SCHOOL,
CHULALONGKORN UNIVERSITY. THESIS ADVISIOR : ASSIST.PROF
SUCHART TANTHANADEJA, Ph.D. 124 PP. ISBN 974-631-908-8

The aim of this thesis is meant to systemetically identify the expenditure and revenue source of the Chulalongkorn University Graduate School, and how they were allocated to the graduate departments of the various Faculties in the University. Finally, this study attempts to propose possible reformation proposals for the financial management of the Graduate School.

The research found that financial management of the School was carried out strictly according to the literal policy and regulations of the Graduate School. Financial policies and regulations are formulated and determined by the Executive Board of the Graduate School, both on the revenue side and expenditure side. Aside from the financial responsibilities the Board also has the responsibility to overlook and maintain the academic standard of all post graduate programme offered by the various Faculties. The Graduate School has two major source of income namely, 1) the Government budget and 2) the Graduate School's resource fund. The later are tuition fees, operation revenue and interests earned form the Graduate School's resource fund deposited in the various financial institutes and tuition fees from any other special purpose post-graduate programme. During the year 1991-1993 there was a change in the regulation about the collection of tuition fees from an advalorem rate to a flat rate. The change increase the Graduate School's revenue the came from tuition fees by 10 % per annum during the period of 1991-1993, however regardless of the change the regulation of allocating 60%-40% fund to all graduate department of the various Faculties in the University on graduate student percapita bassis was still precticated.

Comments from the interview with the various Faculties' deane and Department Heads showed that the deans who oversee the Faculties' policy laid out by the Faculty Board maintain that the allocation procedure of the 60 % and 40 % fund provided to the Faculties are still suitable. However, comments form the Department Heads felt that the allocation procedure and regulations of the 60 % fund allocated to the various Faculties should be changed to accomodate greater flexibility and the regulation that the fund be allowed for only the procurement of books, journals and printed academic meterials should be scrapped.

Finally, the study propose a recommendation that the Graduate School Board should initiate changes in the financial regulations and procedures so as to make the financial administration of the School more in line with the changes in all the post-graduate studies in Chulalongkorn University so as to be more responsive to academic needs of the post-graduate students and suitable to administrative changes that had taken place in the various Faculties. This changes should be specifically focused on the Graduates School's resource fund and research support fund.

ภาควิชา.....*๑๑๗๓๓๗*

สาขาวิชา.....*๑๑๗๓๓๗*

ปีการศึกษา.....*2539*

ลายมือชื่อนิสิต.....*๕*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*๑๑๗๓๓๗*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี เนื่องจากความกรุณา ความอนุเคราะห์และการสนับสนุนของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตันธนะเดชา อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โฉมวิไลกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น แก้ไขข้อบกพร่อง ของการวิจัยด้วยดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุงสุวรรณ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้ข้อมูล และสัมภาษณ์ ตลอดจน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชเนฐฐวัลลภ ชุมทอง คุณผาสุข ปิยะอักษรวิยะ คุณเบญจวรรณ อัครโชติกวนิชย์ คุณกุลวิตรา ทรายางกูร อาจารย์ ดร.ผ่องใส สุภจรรยารักษ์ คุณงามตา ตันนุกูล และอาจารย์ของภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ แนะนำและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ คุณอนงค์ ตันตรีเวช คุณอุไรวรรณ สมบัติศิริ คุณสุภัทรา คงเรือง เจ้าหน้าที่แผนกการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาคณะ ตลอดจนที่ ๆ นื่อง ๆ เพื่อน ๆ ฝ่ายการศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อน ๆ อุดมศึกษารุ่นที่ 15 ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดมาจนกระทั่งประสบความสำเร็จด้วยดี

กัลยาณี ตันนุกูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ตอนที่ 1 การบริหารงานของบัณฑิตวิทยาลัย.....	11
1.1 สภาพทั่วไป.....	12
1.2 เงินงบประมาณแผ่นดิน.....	18
1.3 เงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย.....	20
ตอนที่ 2 ความหมายของการบริหารการเงิน.....	32
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การบริหารการเงิน.....	33
3.1 แนวทางปฏิบัติการบริหารการเงินของมหาวิทยาลัยของรัฐ.....	33
3.2 การวิเคราะห์เงินงบประมาณและเงินทุนตามหมวดประเภทรายจ่าย ของเงินรายได้.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	44
ศึกษาเอกสาร.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลข้อมูล.....	49
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	51
4 ผลการวิจัย.....	52
ศึกษาแหล่งที่มาของเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย.....	52
การวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายของบัณฑิตวิทยาลัย เกี่ยวกับเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย.....	59
การวิเคราะห์เงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการบริหารงานของบัณฑิตศึกษาคณะและสหสาขาวิชา.....	69
แนวทางการปรับปรุงการบริหารการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย.....	83
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
สรุปผลการวิจัย.....	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร.....	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบตารางการเงิน.....	94
ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	95
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
รายการอ้างอิง.....	100
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก.....	105
ภาคผนวก ข.....	109
ประวัติผู้เขียน.....	124

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2531-2537.....	14
2.2 จำนวนนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ปีการศึกษา 2531-2536...	15
2.3 จำนวนบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามคณะปี 37.....	17
2.4 แหล่งเงินทุนอุดหนุนทั้งภายในและภายนอกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2531-2536.....	21
4.1 งบประมาณแผ่นดินของบัณฑิตวิทยาลัย ปี 2531-2536.....	60
4.2 รายได้ของบัณฑิตวิทยาลัย.....	63
4.3 รายจ่ายจากเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยจำแนกตามแผนงาน.....	65
4.4 ค่าใช้จ่ายที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย ปี 2531-2536.....	68
4.5 การจัดสรรเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย (60 % - 40 %) ปีงบประมาณ 2536.....	71
4.6 เปรียบเทียบรายรับรายจ่ายจากเงินจัดสรร 60 %	78
4.7 เปรียบเทียบรายรับและรายจ่ายจากเงินจัดสรร 40 %	82

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

- 1 แหล่งที่มาของรายได้ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..... 55
- 2 ค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยตามแผนงาน.. 57